

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ "НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ"

1407 София, ул. "Черни връх" 45, тел. 8147109, факс:9632188, e-mail: dans@dans.bg

 Рег. № ПНТ-2682 г.
 Екз. № 1 19-10-2017

ДО
Г-Н ЦВЕТАН ЦВЕТАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ВЪТРЕШНА
СИГУРНОСТ И
ОБЩЕСТВЕН РЕД
44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Гр. София 1169
пл. „Княз Александър I" № 1

На Ваш изх. № КС-753-06-16/04.10.2017 г.

На вх. № РД-4584/05.10.2017 г. -

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЦВЕТАНОВ,

Във връзка с получено Ваше писмо под горния номер относно законопроект за архива на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на Българската народна армия с № 754-01-65, внесен от Корнелия Нинова и група народни представители, на основание чл. 79, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народно събрание, Държавна агенция „Национална сигурност“ изразява следното становище по компетентност:

I. Общи бележки:

1. Законопроектът предвижда отмяна на действащия Закон за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /Закона/, приет от 40-то Народно събрание на 6 декември 2006 г. и обнародван в ДВ, бр. 102 от 19.12.2006 г.

В законопроекта се предвижда отмяната на чл. 2846 от Наказателния кодекс /НК/, като състав на престъпление, който касае отговорността за сваляне от оперативен отчет на лица, заемащи публични

длъжности или изпълняващи публични дейност, с мотив, че тази промяна би оказала положително въздействие върху ефективността на оперативната дейност на службите за сигурност.

В мотивите към законопроекта се излагат съображения относно това, че понастоящем Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /Комисията/ допринася за по-голяма нетърпимост и омраза в обществото ни, поради което вносителите предлагат дейността, свързана с документите и техните архиви, да се предостави на архивна агенция, наречена Институт за национална памет, действаща на принципите на неутралитет и безпристрастност.

Наведени са доводи, че „запазването на особеността на събрания досега архив на Държавна сигурност, вместо поставянето му под опеката на обща служба, отговаряща за политиката в областта на архивното дело в страната - държавна агенция „Архиви“, ще улесни съхранението му, а също така и достъпа до него“. Вносителите, считат, че с този законопроект ще бъдат постигнати определени цели, като преустановяване на практиката и целенасочено обявяване на данни от страна на административния орган, натоварен с управлението на архива и извършването на проверки за принадлежност.

2. Отменянето на закон и неговото заменяне с нов, какъвто е конкретният случай, отнасящ до същата материя, се допуска само ако промените са многобройни и важни по смисъла на чл. 11, ал. 1 от ЗНА. С цел да се гарантира правната сигурност и стабилитет на регулираните правоотношения, законодателят е предвидил две кумулативни предпоставки - многобройност и важност на промените, които ограничават случаите на отмяна на действащ закон и замяната му с нов.

Извън тази хипотеза промените се извършват чрез изменение и/или допълнение на нормативния акт - чл. 10, ал. 2 от ЗНА.

По отношение на предоставения за становище законопроект изискването на чл. 11, ал. 1 от ЗНА за важност и многобройност на промените не е налице.

Сравнителният анализ на текстовете на действащия закон и тези на законопроекта за архива на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на Българската народна армия и мотивите към него сочи, че последният има за цел да уреди същите обществени отношения.

Прегледът на разпоредбите на законопроекта сочи, че в значителна част законопроектът заимства разпоредби от сега действащия закон.

Примери в тази връзка са разпоредбите, касаещи документи на съхранение в централизирания архив, като доказателства за принадлежност към органите по чл.1; достъп до документите на органите по чл. 1, Допълнителната разпоредба, която съдържа легална дефиниции и други.

Освен това, в мотивите на акта не са посочени достатъчно причини, обуславящи отмяната на сега действащия закон със законопроекта. Основните доводи са, че „Комисията допринася за по-голяма нетърпимост и омраза в обществото ни“.

Предвид изложеното, считаме, че би било удачно текстовете на законопроекта да бъдат оформени като Закон за изменение и допълнение на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, включително и чрез промяна на наименованието на нормативния акт, каквато законодателна практика е установена.

II. По конкретни текстове от законопроекта:

1. По чл. 1, ал. 1:

В чл. 1, ал. 1, където е очертан обхватът на приложение на закона по отношение на документите на ДС и разузнавателните служби на БНА, както и на техните предшественици и правоприменици, за периода 9 септември 1944 г. до 16 юли 1991 г., доколкото се касае за изготвените документи до 16 юли 1991 г., предлагаме изразът „за периода“ да се замени с думите „създадени в периода“.

Мотив за това предложение е да се внесе повече яснота, с оглед правилно тълкуване.

2. По Глава втора „Управление на архива на документите на ДС и на разузнавателните служби на БНА“:

Разпоредбите не уреждат в достатъчна степен статута и правомощията на Института за национална памет, на неговия председател и неговата администрация, каквато е обичайната практика при устройствените закони.

Например, би следвало да намери по-широко нормативно регулиране избора на председателя на Института за национална памет, правомощията на председателя, задължения на държавните органи и задълженията на гражданите.

3. По чл. 11:

3.1. Заличаването на публични длъжности и публични дейности по смисъла на чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от действащия закон и предвиждането в чл. 11

от законопроекта единствено на възможност за установяване на принадлежност към органите по чл. 1, може да създаде правна несигурност и въвеждане на избирателен подход при извършване на проверките.

Освен това, от разпоредбата на чл. 11 от законопроекта не става достатъчно ясно дали се въвежда императивно задължение за субектите по т.1-т.3 от същия член да отправят искане до Института за национална памет за принадлежност към органите по чл. 1 от законопроекта.

4. По чл. 15:

Предвидено е правомощие на председателя на Института за национална памет да откаже поискан достъп до документи, ако разкриването им би увредило интересите на Република България в международните отношения или би създавало опасност за живота на дадено лице. В ал. 3 се предвижда създаването на отделен фонд за тези документи.

Липсват, обаче, по-конкретни указания по какви критерии председателят на Института за национална памет ще преценява кога е налице тази хипотеза, за да я приложи.

5. По § 1, т. 2 от Допълнителната разпоредба:

Предлагаме думите „от ниво“ да се заменят с думите „на длъжност“. Изразът „включително“ да се замени с „или по-висока“.

Предложението е стилистично.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ
„НАЦИОНАЛНА Сигурност“:**